Вип. II. Р. 1913. Ч. 54.

ХРОНЇКА

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

У ЛЬВОВІ.

Справоздане за місяцї: січень—цвітень.

Засїданя Виділу.

I зас. дня 29 сїчня.

1) Принято до відомости, що решта позички Товариству вплинула до каси. 2) Принято до відомости, що вийшли з друку: а) Записки, т. 111. б) Хронїка, ч. 49. в) Chro-

nik, ч. 49—50. г) Етноґр. Збірник, т. XXXIII. 3) Принято в члени: а) дра Олександра Бонкала, учит. ґімназії в Дендеш (Угорщина). б) Меланію Бордунівну, учительку укр. дївочої ґімназії у Львові. в) Сидора Єлюка, учителя ґімназії в Бережанах. г) Василя Матвієва, урядника земства в Харкові. 4) Признано 100 кор. підмоги Володимирови Гребенякови, студ. фільос. у Львові і 200 кор. підмоги на студії дру Миколї Чайковському в Берлїнї. Надто Краєвому Шкільному Союзови у Львові на удержане шкіл 200 кор. відповідно до давнїйшої ухвали. 5) Постановлено відступити безплатно деякі видання Кружкови У. Тов. Пед. у Львові та читальні Просвіти в Роздолї. 6) Постановлено закупити до музея ткацькі вироби Дм. Прухницького в Косові за 87·18 кор. 7) Вибрано делєґатами до Краєвого Шкільного Союза дд. О. Роздольського і Івана Джиджору. 8) Вибрано комісію, зложену з дд. О. Роздольського, С. Рудницького і С. Томашівського, що має розглянути подання, внесені на запомоги з фонду А. Бончевського та прийти з внесенями на найблизше засїданє.

II зас. дня 14 лютого.

1) Принято до відомости, що секретар В. Гнатюк хорий та покликано на його місце до Видїлу заступника д. Ф. Колессу. Задля слабости признано д. В. Гнатюкови відпустку до кінця сього року з обовязком редаґувати „Хронїку“. 2) Постановлено закупити старшим урядникам дд. В. Гнатюкови, Ів. Кревецькому і Ів. Джиджорі пятилїтний час служби у пенсийнім заведеню приватних урядників. 3) Принято до відомости, що почав ся друк нїмецького перекладу „Очерка исторіи украинскаго народа“ проф. Михайла Грушевського 4) Принято до відома, що 11 лютого відбула ся перша конференція в справі конкурсу на пляни нової бібліотеки. 5) Признано три підмоги по 200 кор. з фонду А. Бончевського: а) Андрієви Дутчакови, студ. фільософії у Львові. б) Василеви Семцеви, студ. фільософії у Львові. в) Миколї Сисакови, студ. медицини у Відни. 6) Принято до відома, що вийшов із друку 112 т. „Записок“.

III зас. дня 27 лютого.

1) Затверджено вибір на дійсного члена в історично-

фільософічній секції дра Ів. Джиджору. 2) На внесене історично-фільософічної секції ухвалено: а) При надаваню наукових підмог у сім році узглянювати передовсім ті особи, що зобовяжуть ся предложити праці про Т. Шевченка. б) Присвятити ювилеєви два томи „Записок", а евентуально ще яке видавництво. в) Видати — коли се буде можливо і коли сього не зробить хто инший — фототипічно записну книжечку віршів Т. Шевченка. г) Установлено речинець для зголошень о підмоги під а) до 1 червня, 1913 р. 3) Постановлено закупити по Ів. Ем. Левицькім: а) Матеріяли до біографічного словаря за 500 кор. б) Бібліографію (невикінчену) за 1894—1900 рр. за 1600кор. 4) Поручено ведене секретарських обовязків д. О. Роздольському і позволено йому приняти до помочи мунданта з місячною платнею у квоті 60 кор. 5) Поручено тимчасове ведене каси д. Ів. Джиджорі, визначуючи на те години урядові від 1—2 в полудне. 6) Принято до відома письмо Виділу краєвого про счеркнене субвенції для Товариства за 1913 рік.

IV зас. дня 6 марта.

1) Принято пропозицію віденського етнографічного музея (Museum für Volkskunde) що до обміну дублєтами. 2) Поручено д. В. Дорошенкови зладити для популяризації діяльности Товариства в часі київської вистави проспект видань на 3—4 аркуші друку і долучити до нього відповідну відозву бібліографічного бюра. 3) Поручено дру Ів. Раковському і Л. Чикаленкови полагодити справу археольогічних предметів, викопаних на Україні і призначених до музея Товариства. 4) Обговорено буджет бібліотеки й музея на 1913 р. 5) Принято до відома, що київська аґентура книгарні Наукового товариства отворила від 20 січня ст. ст. в Катеринодарі свою філію. Постановлено отворити їй кредит. 6) Ухвалено закупити для переплетні три нові машинини, одну до брошурованя і дві до краяня та розтинаня.

Засїданя секцій.

ЗАСЇДАНЯ ІСТОРИЧНО-ФІЛЬОСОФІЧНОЇ СЕКЦІЇ.

I зас. дня 31 сїчня.

1) Проф. М. Грушевський предложив працю пок. Б. Бучинського п. н. „Початки полїтичної карієри Остафія Дашковича“. 2) Той сам зреферував працю д. В. Модзалевського п. н. „З історії роздачі свобідних військових земель“. Обі працї ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст працї пок. Б. Бучинського:

Автор поставив собі завданнем розглянути ся в темних і мало розслїджених питаннях про рід і походженне Ост. Дашковича і його суспільно-полїтичну дїяльність до того моменту, коли він став намісником канівським і черкаським. Праця зістала ся недокінченою і невикінченою за смертю автора — нпр. не повставлювані нотки до тексту статї.

Зміст статї д. В. Модзалевського:

Автор збирав матеріяли, які ілюструють процес роздавання або продажі порожнїх земель у межах Сіверщини, в другій пол. XVII віку; матеріяли показують, що пусті землї: відібрані, виморочні і громадські роздавали тут не тільки полковники, але й сотники, при чім сї сотницькі унї-

версали по формі і змісту вповні анальоґічні з полковницькими і гетьманськими; автор припускає, що в Сіверщині компетенції полковників і сотників були ширші нїж в инших місцях Гетьманщини.

II зас. дня 5 лютого.

Дискутовано над справою вибору нових дїйсних членів і ухвалено скликати за дві неділї специяльне засїданє для сього.

III зас. дня 13 лютого.

1) Д. Ів. Джиджора предложив збірку актів п. н. „Акти до історії гетьманського правлїня 1727—1734 р.“, які ухвалено друкувати в „Жерелах“. 2) Д. Мих. Возняк зреферував свою працю п. н. „З культурного житя старої України (XVII XVIII ст.)“, яку ухвалено друкувати в IX т. „Укр. р. Архіва“.

Зміст збірки д. Ів. Джиджори:

Документи, що мають ввійти в „Жерелах“ п. н. „Акти до гетьманського правлїня“, зібрані в московськім „Архивѣ Министерства Юстиціи“. Всї вони відносять ся до часу гетьманства Данила Апостола (1727—1734) і перших місяців по смерти того гетьмана. Що до форми, то се по більшій части донесеня ґенеральної канцелярії російському правительству і відповіди російської колеґії загравичних справ на ріжні запити гетьмана. Що до змісту ся збірка складаєть ся з двох ґруп: перша — се документи, що відносять ся до становища гетьманщини як автономічної одиниці до російської імперії (особливо в 1728 р. до виданя т. зв. „рішительних пунктів“ і зараз по смерти Апостола в 1734 р.); друга ґрупа обіймає документи до внутрішних справ самої гетьманщини.

Зміст праці д. М. Возняка:

Автор подає опис 25 співаників публичних і приватних колєкцій. Рукописи походять з XVIII і XIX в. Опис попереджений ввідною статейкою і інформаціями про співаники. В додатку подані тексти старих світських українських пісень і вірш, а з поміж духовних такі, що мають акростихові

означеня авторів, або цікаві для історії „Богогласника“, або вкінці представляють топоґрафічний інтерес як пісні в честь місцевих ікон. Найстарший співаник з описаних з 10—40 рр. XVIII в. походить з колекції проф. дра Ом. Калужняцького та цікавий між иншим тим, що заховав найстарший і найпоправнійший текст вірші Олександра Падальського про оплаканий стан бідного студента.

IV зас. дня 19 лютого.

1) Проф. М. Грушевський предложив статю п. н. „Останні випуски праці проф. Жуковича про релїґійні відносини XVII ст.“ 2) Д. Вол. Гребеняк предложив статю п. н. „„Труды“ чернигівського археольоґічного зїзду“. Обі статї ухвалено друкувати в „Записках“. 3) Проф. М. Грушевський порушив справу ювилею Т. Шевченка й участи в нїм Товариства. По переведенїй дискусії ухвалено: а) Просити Видїл при роздїлюваню наукових підмог у 1913 р. узгляднювати в першій мірі ті особи, що підіймуть ся праць із циклю Шевченкового. б) Просити Видїл признати кредит на окреме видавництво, посвячене Т. Шевченкови, евентуально поза „Записками“. в) Видати фототипічно записну книжечку Т. Шевченка.

Зміст статї проф. Грушевського:

Автор дає загальну характеристику працї проф. Жуковича: „Сеймовая борьба православнаго западно-русскаго дворянства съ церковной уніей“, закінченої VI випуском р. 1912, потім переходить до близшого розгляду двох останнїх випусків, що обіймають р. 1625—1631 (до безкоролївя по смерти Жиґимонта III), звертає увагу на те нове, що вніс проф. Жукович у студіованнє сих подій, і на деякі питання, не досить розсвітлені в його працї.

Зміст статї д. В. Гребеняка:

Автор роздїливши всї читані на чернигівськім зїздї працї на три ґрупи: преісторія, історія штуки, історія і лїтература, реферує кожду з окрема, присвячуючи спеціяльно богато мі-

сця розвідкам, що доторкають України, в першій мірі її преісторії. Дальше обговорює загально результати зїзду, подаючи в формі рефлексій вражіня, яких дізнає читач по переглянеию великих трьох томів „Трудів". Вони випали дуже некорисно для нього; автор звертає увагу, що ми подибуємо там лише зібраний сирий матеріял, синтетичних праць зовсїм недостає; що гірше, навіть оброблене й видане його самого не відповідне вимогам теперішньої науки. Переважно зовсїм ізольовано описують ся поодинокі памятники, загального тла, на котрім вони виступили би в відповіднім освітленю. Се вважає автор хибою всїх праць читаних на чернигівськім зїзді.

V зас. дня 26 лютого.

На засїданю, скликанім для переведеня вибору нових дійсних членів, вибрано членом дра Ів. Джиджору.

VI зас. дня 5 марта.

1) Проф. М. Грушевський зреферував статю д. Вадима Щербаківського п. н. „Церкви на Бойківщинї", яку ухвалено друкувати в „Записках". 2) Д. Мих. Возняк предложив плян виданя IX т. „Укр. р. Архіву", в якім був би поміщений опис рукописних співанників і витяг із них деяких інтереснїйших історично-лїтературних матеріялів.

Зміст статї д. Вад. Щербаківського:

Автор в 1909 р. з порученя Наук. Тов. ім. Шевченка зробив екскурсію в Бойківщину, щоб розслїдити відміни бойківських церков по обох боках Карпат. В своїй статї він вказує перед усїм спільні прикмети, які звязують бойківські церкви з українськими деревляними церквами инших місць, як певну місцеву варіяцію загального українського типу, далї їх специяльні відміни, особливо спиняючи ся на пограничних варіантах на границї з мадярською теріторією. Статя богато ілюстрована фотографічними знимками автора.

Зміст праці д. М. Возняка.

IX т. „Українсько-руського Архива" має містити „Матеріяли до історії старої української пісні і вірші". На зміст

тому складають ся: 1) Українські пісні збірника бібліотеки Чарторийских ч. 2337; 2) Нові тексти різдвяних і великодних вірш-орацій; 3) Опис 25 рукописних співаників і витяг з них важнійшого світського та духовного історично-літературного матеріялу п. з. „З культурного житя старої України“. В додаток увійде передрук рідкого львівського стародруку з 1631 р., а саме „Розмышляня“ Інокентія Волковича“.

VII зас. дня 6 марта.

1) Д. Вол. Гнатюк предложив „Народний календар“ А. Онищука з Гуцульщини і пок. В. Доманицького з Волині. 2) Той сам зреферував статю А. Онищука п. н. „Останки первісної культури у Гуцулів“ і ряд дрібних статей під спільною назвою „З народнього житя Гуцулів“. 3) Він же предложив свою статейку п. н. „Купане й палене відьм у Галичині“. Всї статї ухвалено друкувати в „Матеріялах до укр. етнольоґії“, том XV.

Зміст статий А. Онищука й В. Доманицького:

Д. Ант. Онищук говорить у календари про час і його поділ у Гуцулів, про поодинокі дни в тижни, про свята і святця на протязї року та наводить усюди привязані до них вірування. Календар приносить загалом багато нового матеріялу, який виказує між иншим як не можна краще ту глубоку двовірність, що заховала ся до нинї між Гуцулами.

Невеличкий волинський календар у записї В. Доманицького подає побіч вірувань також тексти деяких веснянок, купальних та обжинкових пісень і кількох коляд, цікавих з огляду на перекручуване мови.

Зміст другої статї д. А. Онищука:

Автор живучи між Гуцулами і обсервуючи їх житє списав усї останки первісної культури, захованої доси у них, і подає в отсїй статї з численними рисунками. Тут говорить він про уживане огню замість сокири і про живий огонь, про уживане рогу й кости на голки і на вабцї на птиці, про одіж та обув у полонинї, про збрую (булавка, рогатина), про варене й печене в лїсї або полонинї, про смолоскипи, виправу

шкір, рибальство, ловецтво, освітлене, гойданки, віз та раваші (спеціяльне письмо). Усе те переносить нас у давні часи та поясняє наглядно житє наших далеких предків.

Зміст третьої статї д. А. Онищука:

Огся статя складаєть ся з цїлого ряду нарисів гуцульського житя в давнїйших і теперішних часах. У нарисї про родини і хрестини говорить ся про полову дозрілість, полові зносини, вагітність, порід, хрестини, вивід. Далї наводить автор народні погляди на дитину та подає колискові пісні, дїточі слова, прозвища й дїточі забави. В нарисї про житє на віру виясняє автор причину, чому Гуцули не беруть доволї часто церковного шлюбу. — В нарисї про рекруччину подає погляди селян на військо й військову службу та способи, якими вони старають ся викрутити ся від війська. — В дальшім нарисї наводить погляди Гуцулів на судівництво з прикладами, узятими з процесів, та способи заради, щоби справу виграти. Згадує також про жебраків і обдаровуванє їх. — Окремий нарис присвячує баїльникови Андрієви Шумилєкови, в якім наводить тексти зашіптувань, інтересні з культурного боку. — Останнїй розділ присвячений гуцульським назвам місць, людий, звірят і ростин і анатомічній термінольоґії у людий та звірят.

Зміст статї д. В. Гнатюка:

Подаючи одинайцять народнїх оповідань про купанє й паленє відьм у Галичинї, референт попереджує їх невеличким вступом, в якім виясняє, хто то були відьми, що вони робили, звідки взяла ся ненависть до них, як переслїдувано їх у цїлій західній Европі та наскілько відмінно поступувано з ними на Руси. Зазначує також велику старинність звичаю насильного купаня та його цїлковитий загин при кінци XIX ст.

ЗАСЇДАНЯ ФІЛЬОЛЬОҐІЧНОЇ СЕКЦІЇ.

I зас. дня 19 січня.

1) Д. Вол. Гнатюк подав до відома стан друку другого тому „Знадобів до укр. демонольоґії“, що містить 18 розділів, а в них 1175 чисел. З уваги на більший обем тому поділено його на два випуски (Етн. Збірник, т. 33—34); до першого ввійшло вісїм, до другого десять розділів. 2) Той сам предложив статю п. н. „Останки передхристіянського релїґійного світогляду наших предків“, яку ухвалено друкувати як передмову у XXXIII—XXXIV т. „Етноґр. Збірника“. 3) Др. Іван Франко предложив плян виданя писань о. Стефана Петрушевича. Постановлено дати з них вибір у „Збірнику“ секції.

Зміст статї д. В. Гнатюка:

Референт предложивши подрібний плян другого тому матеріялів до демонольоґії, зазначив, що у передмові до них поставив собі за задачу відтворити на їх основі образ поодиноких демонїчних постатий, тримаючи ся при тім описової методи і не вдаючись у мітольоґічні інтерпретації, які все мусять виходити субєктивні. Всїх постатий змалював понад пядесять, при чім піднїс, що на їх основі можна буде зладити повний нарис української мітольоґії.

II зас. дня 4 лютого.

1) Др. Ів. Франко предложив працю п. н.: „Духовна й церковна поезія на сході й заході“. 2) Др. І. Свєнціцький відчитав свою працю п. н. „Бойківський говір села Бітлї“. Обі праці ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст статї дра Ів. Франка:

Розвідка писана ще 20 лїт тому назад на орієнтацийний вступ до студії над українсько-руськими духовними піснями, яких найважнїйшою збіркою треба вважати „Богогласник“, виданий уперве в Почаєві 1790 року. Автор подає нарис істо-

ричного розвою духовної пісні в христіянській церкві від найдавнійших віків, переходять потім подрібнійше історію розвою тої поезії в грецькій церкві з одного, а в римо-латинській з другого боку, і вказує впливи обох сих течій на укр.-руське письменство, а спеціяльно на повстане та розвій духовних пісень у тім письменстві.

Зміст статї дра Іл. Свенціцького:

Бойківський говір села Бітлї, подав автор на основі кількалітних принагідних студій, та на основі зібраного матеріялу людової творчости (колядки, поговірки, звичаї) і записів школярами співанок. У фонетиці звертають на себе увагу твердопіднебінне високе **і** замісць загально укр. **и**, твердопіднебінне середне **и** замісць загальноукр. **е**, (староруського **ѣ**) і также **е** зам. **и**, та мягкопіднебінне середне **ы**⁰ і мягкопіднебінне низке **ы**. Всї ті звуки характеризують особливше пересунене артикуляційної бази у Бітлян у глибину горла. Особливо-ж інтересна поява півголосих **ъ**, **ь**, які звучать дуже близко в острих коротктревалих **ы**, **і**, особливо на кінцї слів в питайних і стверджуючих реченях. Сюда-ж належить і поява плавного **р** і з первісним складовим значінем. З области співголосих стрічаєть ся часто асіміляцію: **дн**, **бн** — **нн**, **мн**; старославянське **жд**, **шт** дають **ждж**, **дж**, **ч**; а через пропажу неорганїчних **ъ**, **ь** перед глухим і на кінцї слова замісць звінкого появляють ся глухі, або навпаки. — У відмінї заховались деякі важні слїди старини.

III зас. дня 21 цвітня.

1) Др. Ів. Франко предложив статю „Азбучна війна 1859 р.“, яку ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Той сам предложив справу друку своїх „Студій над церковно-славянськими текстами“, які призначено для „Збірника“ секції.

Зміст статї дра Ів. Франка:

Розвідка основана переважно на рукописнім матеріялї, достарченім Вп. д. Тересою Несторовичевою, дочкою бл. п. Григорія Шашкевича в Перемишлї, що являєть ся опублїкований в VIII т. „Українсько-руського Архіва“ за р. 1912.

Перші два розділи розвідки предложені секції містять загальний огляд проб писаня та друкованя церковно-славянських або руських текстів латинськими буквами, починаючи від т. зв. фрізінґенських памяток, а далї першу полеміку в справі вживаня латинських букв для галицько-руського письменства з рр. 1834—35, де подрібно вказано голоси Вацлава з Олеська, Авґуста Бельовського, Йосифа Лозинського, Йосифа Левицького та Маркіяна Шашкевича.

Засїданя комісий.

ЗАСЇДАНЯ АРХЕОҐРАФІЧНОЇ КОМІСИЇ.

I зас. дня 5 лютого.

1) Д. Ів. Джиджора предложив збірку документів п. н. „Акти до гетьманського правлїня 1727—1734 р.“ Визначено їх до друку в „Жерелах“, яких том означить ся пізнїйше. 2) Д. Фед. Ґолїйчук подав відомости про стан своєї збірки документів, що відносять ся до дїяльности Ф. Орлика.

II зас. дня 19 лютого.

Д. Фед. Ґолїйчук предложив плян виданя кореспонденциї Филипа Орлика, яку постановлено друкувати в „Жерелах“.

ЗАСЇДАНЯ ЕТНОҐРАФІЧНОЇ КОМІСИЇ.

I зас. дня 16 марта.

1) Секретар В. Гнатюк подав відомости про стан друку видань комісиї і про зміни в них, що зайшли наслїдком його хороби. За 1912 р. вийшов уже т. XXXIII „Етноґр. Збірника“, що містить перший випуск „Знадобів до укр. демонольоґії“, а другий випуск друкуєть ся і незабаром вийде, як XXXIV т.

„Етноґр. Збірника". 2) Д. Філ. Колесса повідомив, що мельодії дум кінчить друкувати і що вони вийдуть швидко як XIV т. „Матеріялів" за 1911 р. 3) Д. Вол. Гнатюк повідомив, що за 1912 р. вийде XV т. „Матеріялів" зі статями А. Онищука, В. Доманицького й його та що більша частина тому вже видрукувана. 4) Др. С. Людкевич повідомив, що в маю зачинає друкувати мельодії Сенчика, Баранюка й Омельського, які вийдуть як XVI т. „Матеріялів" за 1913 р. 5) Д. Вол. Гнатюк повідомив, що власне тепер редаґує колядки і щедрівки та що надієть ся віддати їх у маю до друку. Аж по цілковитім викінченю рукопису покажеть ся, кілько вони можуть дати аркушів друку та чи помістять ся в однім томі „Етноґр. Збірника", чи у двох. 6) Постановлено давати до переписуваня й дальші збірки пісень, бо без того не можливе редаґоване ніякої ґрупи. 7) Постановлено передати до розпорядимости секретаря 200 кор. з гроший, призначених на екскурзії, на нагороди за дрібні записи таких матеріялів, які придадуть ся до видань комісії.

ЗАСІДАНЯ ЯЗИКОВОЇ КОМІСІЇ.

I зас. дня 12 лютого.

1) Др. В. Щурат порушив давну і відновлювану кілька разів справу видання словаря мови Т. Шевченка з огляду на близький ювилей. По переведеній дискусії постановлено звернути ся до д. В. Гнатюка з порученем, зладити ще в сім році словар до Шевченкових українських писань, у котрім зінвентаризовано би всі слова з їх формами і фразеольоґічними зворотами, при чім показувано би сторонами їх ужитє. Комісія просить д. В. Гнатюка предложити плян роботи для остаточної апробати. 2) Той сам зреферував „Словарець бойківського говору" о. Юрія Кміта, який передано дру Іл. Свєнціцькому з тим, щоби доповнив його опублікованим доси лєксикальним матеріялом і вступною статею, в якій дав би огляд фонетичних прикмет мови. 3) Ухвалено звернути ся до фільольоґічної

секції, щоби вистарала ся про прелїмінованє відповідної суми на 1914 р. на виданє праць язикової комісії в обємі 20 аркушів друку.

II зас. дня 6 цвітня.

Д. Волод. Гнатюк предложив пробу укладу словаря Шевченкової мови. По переведеній дискусії установлено для нього ось які норми:

1) При відмінних частях мови (іменник, прикметник, заіменник, числівник, дієслово) належить подавати на першім місци основні форми (nom. sing. або inf.), а дальше в граматичнім порядку инші. Колиб одначе основних форм не було в тексті, тоді подавати їх від себе, зазначуючи се скобками. Відкливки до тексту писань Шевченка мають доходити до числа десять. Коли якесь слово приходить мало більше, як десять разів і його можна вичерпати, зробити се.

2) При словах, які приходять лише один раз, зазначувати се.

3) При словах не подавати ніяких пояснень, хиба при іменах власних.

4) При ґеоґрафічних іменах зазначувати лише, що се імена власні (nom. propr.).

5) Для означуваня частий мови, родів і форм уживати латинської термінольоґії (в скороченю).

Дальшу дискусію відложено до найблизшого засїданя.

III зас. дня 10 цвітня.

Продовжувано дискусію над словарем Шевченкової мови і постановлено дальше:

6) З уваги, що при кождім слові треба би подавати цитати, через що обєм книжки вийшов би за великий, комісія ухвалює передрукувати тексти (поезії, Назара Стодолю, до субскрібентів) зазначуючи цифрами стрічки, а в словарі подавати тілько сторони і стрічки без цитатів.

7) За основу до передруку взяти друге виданє „Кобзаря“ В. Доманицького з узглядненєм усїх варіянтів.

IV зас. дня 17 цвітня.

Обговорено справу транскрипції чужих імен власних на українську мову і українських на чужі мови та поручено зладити в тій справі два спеціяльнійші реферати, перший дру С. Томашівському і дру В. Щуратови, другий В. Дорошенкови і дру І. Джиджорі.

Участь Товариства в похороні М. Коцюбинського.

Звістка про смерть визначного нашого письменника М. Коцюбинського прийшла до Львова дня 26 цвітня, в великодну суботу. З уваги, що члени Видїлу з причини свят переважно повиїздили зі Львова і не можна було порозуміти ся в справі жалібної манїфестації, вислав секретар на адресу вдови таку телеґраму від Товариства:

Наукове Товариство імени Шевченка висловлює свій глибокий жаль по причинї смерти незабутнього Михайла і болючої втрати для української національної культури.

Секретар *Гнатюк*.

По порозуміню з головою проф. М. Грушевським, що пробував тодї у Київі, виїхав як відпоручник Товариства на похорон д. Мик. Федюшка, що й зложив на гробі покійного вінець від Товариства.

Товариства й інстітуції,

що приступили до обміну виданями.

Danzig — **Naturforschende Gesellschaft.**

Danzig — **Westpreussischer botanisch-zoologischer Verein.**

Справоздане з бібліотеки

за час від 1 січня до 30 цвітня 1913 р.

I ВІДДІЛ.

(Книжки, часописи, карти й ин.).

В часї від 1 січня до 30 цвітня 1913 р. вписано в катальоґ I-го відділу 615нових чисел (24.603—25.218) у 792 томах і випусках; нових періодиків і томів дописано до давнїйших 771. Разом вписано 1563 нових томів і випусків.

До відділу I-го закуплено: книгарською дорогою 434 творів у 487 томах і випусках за 840·35 кор. (522·13 кор. + 115·66 руб. + 20 мар..); антикварською й приватною дорогою 110 творів у 172 томах і випусках за 482·60 кор. (331·83 кор. + 59·24 руб.). На передплату часописий і журналів на р. 1913 видано 193·88 кор. Разом: 544 творів у 659 томах і випусках + передплата = 1516·83 кор.

З обміну (виданями Н. Т. і біблїотечними дублетами) з науковими інституціями, редакціями й приватними особами біблїотека одержала 659 тт. і вв. — з того з постійного обміну з наук. інституціями й редакціями 617 тт. і вв.

З дарів прибуло 1900 тт. і вв. + кілька збірок листкових друків.

Разом з купна, обміну й дарів: 3218 тт., бр. і вв.

До І-го відділу бібліотеки дарували отсї особи, інституції й видавництва:

1) Х. Алчевська (Харків) — 1; 2) Ф. Андрусевич (Львів) — 2; 3) А. Аронець (Коломия) — 1; 4) П. Балицький (СПетербург) — 8; 5) Ю. Балицький (Львів) — 4; 6) М. Баран (Львів) — 64; 7) Ол. Барвінський (Львів) — 1; 8) Вид. „Бібліотека для руской молодежи“ (Коломия) 1; 9) Вид. „Бібліотека для молодїжи (Чернівцї) — 2; 10) Др. О. Бонкало (Дендеш, Угорщина) — 4; 11) В. Бонч-Бруевич (СПетербург) — 2; 12) Т-во „Буковинська Торговля“ (Чернівці) — 2 + збірку листк. друків; 13) Я. Вінцковський (Львів) — 13; 14) Л. Вітошинський (Харів) — 62 + 2 мапи + 1 портр.; 15) Вид. Сп. укр. учительства (Коломия) — 3 + зб. л. др.; 16) Вид. ім. Б. Грінченка (Харків) — 1; 17) Вид. Ч. св. В. В. (Жовква) — 1; 18) Ц. к. Вид. шкільних книжок (Віденъ) — 46 + л. др.; 19) Ів. Вовняк (Львів) — 5; 20) М. Возняк (Львів) — 4; 21) Ред. „Гайдамаків“ (Ню Йорк) — 5 + зб. л. др.; 22) По пок. о. Ів. Гамерськім (Пелня) — 220; 23) Г. Гануляк (Львів) — 3; 24) В. Гнатюк (Львів) — 3; 25) Марія Грінченко (Київ) — 3; 26) В. Гришко (Скрентон, Ам.) — 3; 27) М. Ґлаверман (Львів) — 1) 28) С. Ґорук (Львів) 8; 29) М. Данилович (Львів) — 2; 30) Л. Демидчук (Львів) — 24; 31) Ред. „Діла (Львів) — 2; 32) Дирекція ц. к. універс. бібліотеки (Львів) — 3; 33) Дирекція ц. к. II-гої держ. ґімн. в Чернівцях — 4; 34) Ред. „Доброї Новини“ (Львів) — 2; 35) Д. Донцов (Віденъ) — 1; 36) В. Дорошенко (Львів) — 99; 37) Д. Дорошенко (Катеринослав) — 2; 38) Н. Дорошенківна (Київ) — 3; 39) Б. Загайкевич (Перемишль) — 35; 40) Б. Заклинський (Жабє) — 12 + зб. л. др.; 41) Р. Заклинський (Львів) — 1; 42) о. Д. Зарицький (Августівка) — 493; 43) Зем. Банк. гіп. (Львів) — 2; 44) Р. Земкевич (Львів) — 2; 45) Т-во „Жіноча Громада“ (Чернівцї) — 1; 46) А. Жук (Львів) — 1; 47) Ред. „Ілюстр. України“ (Львів) — 1; 48) М. Капій (Львів) — 2; 49) Ів. Кивелюк (Львів) — 4; 50) В. Коваль (Київ) — 2; 51) Г. Коваленко-Коломацький (Київ) — 1; 52) О. Комар — 1; 53) Г. М. Концевич (Катеринодар) — 13; 54) Др. М. Кордуба (Чернівцї) — 1; 55) О. Косач (Київ) — 2; 56) Ів. Кравчун (Львів) — 7; 57) Краєвий Видїл (Черніці) — 17; 58) Кр. Дирекція скарбу (Львів) — зб. л. др.; 59) Кр. Союз

Ревізійний (Львів) — 5; 60) Кр. Шк. Рада (Львів) — 1; 61) Ф. Крижановський (Київ) — 3; 62) І. Кридовський (Львів) — 1; 63) Др. Ів. Крипякевич (Львів) — 1; 64) Тов. „Кружок Правників" (Львів) — 2; 65) Р. Кульчицький (Львів) — 1; 66) А. Лебедев (Саратов) — 2; 67) По пок. Ів. Е. Левицькім (Знесїнє к. Львова) — 103; 68) Ю. Лопух (Чернівцї) — 1; 69) Др. О. Маковей (Львів) — 1; 70) Др. Ів. Мандичевський (Станиславів) — 9; 71) В. Матвїїв (Харків) — зб. л. др.; 72) Ред. „Маяка" (Київ) — 1; 73) N. N. (Катеринодар) — 2; 74) N. N. (Львів) — 1; 75) N. N. (Львів) — 2; 76) N. N. (Станиславів) — 1 + зб. л. др.; 77) Тов. „Надежда" (Криниця) — 4; 78) Ред. „Народної Волї" (Оліфант, Ам.) — 1; 79) Тов. „Народна Каса" (Косів) — 2; 80) Тов. „Народний Дім" (Самбір) — 3; 81) Ред. „Нашої Ніви" (Вильно) — 2; 82) Ред. „Нашої Школи" (Львів) — 3; 83) Ред. „Недѣл·ї" (Будапешт) — 1; 84) С. Никифоряк (Львів) — 1; 85) Вид. „Новітня Біблїотека" (Львів) — 1; 86) А. П. Обобко (Катеринослав) — 2; 87) Обл. Войска Дон. Стат. Комитетъ" (Новочеркаск) — 1; 88) „Общество Вз. Всп. учащ. и учив. въ нач. уч. Куб. Обл." (Катеринодар) — 1; 89) „Окр. Віддїл Т. Вз. пом. г. і б. учителїв (Зборів) — 1; 90) Тов. „Охорона" (Чернівцї) — 3; 91) В. Панейко (Львів) — 1; 92) В. Перетц (Київ) — 1; 93) Тов. „Праця" (Бучач) — 1; 94) Ів. Проць (Львів) — 1; 95) В. Пушкар (Львів) — 3; 96) Т. Ревакович (Львів) — 56 + зб. л. др.; 97) О. Роздольський (Львів) — 9; 98) Тов. „Руська Бесїда" (Чернівцї) — 69; 99) Тов. „Руська Каса" (Делятин) — 2; 100) Тов. „Руська Каса" (Чернівцї) — 8 + зб. л. др.; 101) Тов. „Руська Щадниця" (Перемишль) — 1; 102) С. Садовська (Чернівцї) — 1; 103) Др. Іл. Свєнцїцький (Львів) — 4; 104) Ред. „Свѣта" (Ню Йорк) — 1; 105) Тов. „Селянська Каса" (Чернівцї) — 150 + зб. л. др.; 106) В. Сїмович (Чернівцї) — 2; 107) Др. Т. Спісс (Львів) — 1; 108) В. Степанківський (Львів) — 11; 109) М. Струтинський (Львів) — 3; 110) В. Ступницький (Вовчанськ) — 1; 111) М. Сумцов (Харків) — 1; 112) „Тов. прих. укр. лїт. наук і шт." (Львів) — 1; 113) „Тов. рільнич. кружк." (Львів) — 2; 114) „Тов. ім. Шевченка" (СПетербург) — 10; 115) Видавн. „Торбан" (Львів) — 2; 116) Українська книгарня (Holyoke, Ам.) — 2; 117) Укр. р. Вид. Спілка (Львів) — 1; 118) Укр.

Студ. Союз (Львів) — 1; 119) Тов. „Укр. Школа“ (Чернівцї) — 22; 120) М. Федюшка (Львів — 4: 121) Філїя „Укр. Школи“ (Чернівцї) — 1; 122) Др. Ів. Франко (Львів) — 4; 123) П. Франко (Львів) — 1 + зб. л. др.; 124) Т. Франко (Львів) — 1; 125) Д. Харовюк (Корчинцї) — 2; 126) М. Хоркавий (Львів) — 1; 127) К. Хранович (СПетербург) — 1; 128) Ц. К. У. С. Д. Р. П. (Париж) — 2; 129) Е. Чикаленко (Київ) — 39 + зб. часоп.; 130) М. Шмигельський (Москва) — 1; 131) І. Штайнбренер (Вінтерберґ) — 32; 132) І. Щоголів (Київ) — 1; 133) Др. В. Щурат (Львів) — 3; 134) О. Юркевич (Криве) — 1; 135) В. Яблонський (Київ) — 1; 136) Ю. Яворський (Київ) — 1; 137) Е. Ясеницька (Львів) — 1; 138) О. Ясеницька (Львів) — 7; 139) М. Ястребцов (Львів) — 21 + зб. часоп.

До дублетів відкинено 512 тт., бр. і вв.

До переплету віддано 107 тт.

II ВІДДІЛ.

(Рукописи, автоґрафи, дипльомати).

В часї, обнятім сим справозданєм, до II-го відділу дарували:

1) Я. Вінцковський (Львів) — збірку автоґрафів композ. Д. Січинського; 2) Л. Вітошинський (Хирів) — а) Ірмологіон XVIII в., б) Протоколи парох. з рр. 1781–1816 і 1823—1838; 3) Марія Грінченко (Київ) — записи нар. приповідок (нов.); 4) В. Данилів (СПетербург) — 3 листи Ів. Вагилевича з рр. 1832, 38, 42; 5) о. Д. Зарицький (Августівка) — Молитовник з 1849 р.; 6) К. Котис (Воля Цеклинська) — а) Парох протоколи 1773–1829, б) Liber ordinationum scholasticarum 1817—1829; 7) Др. З. Ткачук (Камінка Стр.) — збірку домініяльних актів з 1-шої пол. XIX ст.

Всім Вп. Жертводавцям Управа Бібліотеки складає щиру подяку.

Фреквенція.

В часї від 1. I — 30. IV 1913 р. визичено з бібліотеки:

	томів	на реверсів
до „Наукової робітнї“	920 +11 рукоп.	508
до дому	828	706
разом	**1748**	**1214**

Управа.

Справоздане з музея

за місяці січень — цвітень 1913 року.

Більшу частину часу і сил музейного персоналу ужито в сім періоді на уряджене музея в новім льокали, — розміщене меблів, розпаковуване та розкладане музейних предметів, порядковане їх та приведене до належного стану. Все те удало ся зробити поки що лише загально, без заглублюваня в подробиці, беручи на увагу при тім потребу в близькій будучности ріжних змін так що-до системи як і що-до способу розміщеня річей, а також можливість розширеня помешканя. Через брак музейних меблїв і відповідного місця значну частину предметів прийшло ся замаґазинувати, инші-ж — тимчасово примістити в салях чужих відділів. Мимо того, загальні контури музея вже зазначили ся досить виразно; нема сумніву, що по спровадженю замовлених та вже зібраних відпоручниками музея предметів і колєкцій та по упорядкованю їх музей, в порівнаню до инших краєвих музеїв, буде виглядати ориґінально і цікаво: вже те, що зібрані в нїм предмети відносять ся до матеріяльного й культурного житя **виключно українського** народу, а при тім **на цілій його етнїчній** територіЇ, надає йому своєрідність і особливі цікаві ціхи, поставлена-ж перед ним ціль — обхопити та зілюструвати **всі сторони** сучасного й минулого житя українського народу робить його дуже ріжностороннїм і ріжноманітним.

Крім головних занять урядженем музея, управа його робила можливі заходи, щоб навязати звязки з особами, котрі могли би бути корисними для комплєтованя музея, та доручила кільком діяльним і відданим своїй справі співробітникам музея збиране систематичних колєкцій предметів народного побуту. Колєкції сї (вони не вплинули ще до музея в обнятім сим справозданем часї) повинні значно збогатити музей та заповнити деякі з його прогалин. В сїм часї музееви удало ся позискати також цінного і дуже дїяльного нового співробітника, артиста-маляра Олексу Майданюка, завдяки енерґії і заходам котрого музей набув дуже цікаву і вартісну з наукового погляду колєкцію старих церковних образів, різьб і ріжного роду церковних предметів.

Перед Великодними святами управа музея опублїкувала в ґазетах простору відозву до суспільства в справі збираня для музея писанок (текст її наведений низше). Відозву сю, не дивлячи ся на її розміри, надрукувала значна частина українських часописей в цілости, инші-ж (з огляду на характер часописей та неможливість уділити відозві богато місця) — частинно або присвячуючи акції музея прихильні замітки. Відозва мала значні позитивні наслїдки: писанки з ріжних місцевостей почали вплывати до музея в досить значній скількости вже з кінцем Великодного тижня ґ певно будуть надходити до кінця року (докладне справоздане з результатів сеї акції музея та виказ осіб, котрі прислали писанки, належать до справоздання музея за наступні квартали сього року.[1])

За місяцї січень—цвітень вплинуло до музея 854 предметів (749 №№). В тім числї як дари — 293 пр. (278 №№), закуплено — 493 пр. (468 №№), передано з інших інституцій Товариства — 68 предметів (3 №№).

Дарували отсї інституції й особи:

Адмінїстрація „Лїтературно-Наукового Вістника — 3 лист. картки „ucrainica"; д. Ф. Андрусевич (Львів) — 1 лист. картку з типом гуцула; д. Ів. Боднар (Тернопіль) — 2 (австр. і лит.-польська) мід. старі монети;

[1]) При кінці мая вже вплинуло до музея понад 600 писанок; крім того управа музея дістала від ріжних осіб повідомлене, що колекції писанок вони збирають або незадовго, по упорядкованю їх, надішлють до музея.

д. Іл. Бондаренко (Львів) — 1 книгу; В. Буряченко (Одеса) — 1 фотоґр. образок; д. М. Ґаврилко (Львів) — 2 старі мід. монети; д. Гр. Ганупляк (Львів) — 10 лист. карток „ucrainica"; д. В. Гнатюк (Львів) — 10 рисунків пером арт.-мал. В. Кобринського, 1 фототип. портрет С. Ковалева і і 12 фототип. ілюстрацій до збірника його оповідань „З галицької Каліфорнії"; В. Дорошенко (Львів) — 17 фотоґрафій, 6 лист. карток „ucrainica", 2 портрети Шевченка, 1 фототип. портрет, 2 друки (що відносять ся до музея), 10 цїнників, 8 лист. карток ріжного змісту; д. Б. Заклинський (Жабє) — 3 лист. картки „ucrainica" і 1 шевченківський оловець; д. Ів. Кревецький (Львів) — 1 лист. картку і 1 доброд. марку; д. др. Ів. Крипякевич (Львів) — 1 фототип. образок; д. М. Кузьмак (Жабє) — 20 низок ріжн. розміру гуцульськ. намиста; д. П. Лаврів (Київ) — 1 образок з укр. сюжетом; д. С. Левицький (Яворів) — 1 дитячу забавку з м. Яворова; д. М. Мотиєвський (Львів) — 1 портрет Шевченка; д. О. Назаріїв (Львів) — 8 лист. карток, 3 дрібн. образки, 1 мал. портр. Шевченка і 4 ріжні друки; Редакція „Ілюстрованої України" (Львів) — 5 вип. своєї часописи; д. О. Роздольський (Львів) — срібна монета, 30 грош. польськ. 1664 р. і 1 ювилейну стяжку на памятку 100-літн. визволеня Прусії; др. І. Свєнцїцький (Львів) — 1 лист. картку „ucrainica"; д. В. Степанківський (Льондон) — 3 лист. картки і 9 образків; д. М. Струтинський (Львів) — 4 лист. картки і 1 хромолїтоґр. образ; д. М. Хоркавий (Львів) — 1 срібна і 2 мід. старі монети. Крім того від незнаних добродіїв вилинуло: через д. Іл. Бондаренка — 11 анґл., турецьк., америк. і франц. нових монет; через д. М. Хоркавого (дар незнаного добр. з Сокаля) — 98 мід. і 6 срібн. австр., 1 мід. анґл., 1 мідна і 2 срібн. польск., 2 мідн. російськ. старі монети, 1 мід. медаль на памятку військових маневрів в Австрії 1899 р., 1 мід. німецьк. промислов. жетон, 1 милятинський мід. образок, 2 мід. марки до гри, 1 словяна анґл. торговельна марка, 1 мід. ювилейна шпилька з портр. М. Шашкевича, а також 2 мід. затерті монети.

Закуплено або виміняно на инші предмети:

Збірки старих гуцульських річей (через д. Л. Гарматія):

107 пар мосяжних чапраг ріжного розміру, 63 мосяжних нашийних хрестів, 1 шкіряний бордюх, 6 кубків-порошниць, 4 ріжки порошниці, 2 мосяжні ретязї, 2 мосяжні топірці (без топорищ), 4 „трісульки“ до прикрашуваня гуц. капелюхів; крім того (у инших осіб): 3 старі поливяні артистично зроблені гуцульські боклажки; 5 гуцульських „денчівок“-сопілок ріжного роду; нові ткані вироби з Косова: 2 дзобеньки, 1 пара червон. запасок, 1 запаска темна, 1 вовняний фартушок, 1 скатерть, 1 ручник, 9 взірців ріжних вовняних килимів; до сеї катеґорії покупок належать також: 2 старі гуцульські столи-„сусїки“, гарно різблені, 1 стара гуц. скриня, 5 штук старого деревляного гуцульського начиня, 1 гарно різьблений старий порошник з рогу, 12 мосяжних старих хрестів, чапраг і перстенів, 2 ґарди (всї річи з с. Яворова), а також 1 старе гарно різьблене гуц. ярмо, 1 стара мосяжна бартка і 2 куделї з с. Шешор. Крім згаданих предметів закуплено також 3 старі церковні образки з городецького пов. і 2 листовні картки.

На особливу увагу заслугує згадана вже висше цїкава збірка стародавних церковних образів, різьб і т. и., зібрана завдяки енерґії і пильности арт.-маляра О. Майданюка на запрошене управи музея. Треба підкреслити на сїм місцї також і те дуже культурне та прихильне відношене, з котрим зустріло заходи музея і п. О. Майданюка коло збираня забутків старовини місцеве духовенство і населене, завдяки чому богато цїкавих річей перейшло на власність музея на цїлком умірковних умовах, а частина навіть даром. Згадана збірка складаєть ся з 218 №№ (223 предм.), між котрими на найбільшу увагу заслугують образи старого письма на дереві та полотнї. Докладний спис сеї колекції буде поданий пізнїйше, по закінченю відповідного порядкованя та опису її. Між иншим, п. Майданюк зібрав також кілька предметів з обсягу етноґрафії, як напр. колекцію писанок (30 шт.), 2 лемківські жіночі вишивані сорочки, 7 взірців вишивок, калатало, котрим у Велику страстну пятницю дїти скликують парохіян до церкви, 15 мистецьких виробів з дерева талановитого маленького лемківського пастушка-різьбаря і його меншого брата, 1 „скарбону“ з дерева.

Передано з инших інституцій Товариства: З бібліотеки — 2 друки, з канцеляриї — 65 книг і брошур

(13 тт. „Матеріялів до української етнольоґії“ і 52 вип. „Хроніки“ Товариства) та 1 цвяшок з фірмою Т—ва до вбиваня в держак прапора.

По приміщеню нових набутків в салях музея стає очевидним, що навіть для тих предметів, котрі вже зібрані в нім, льокаль в теперішнім його стані є затїсний. Коли-ж взяти на увагу те, що збірки ріжних предметів з Гуцульщини, колекція капелюхів, виробів з соломи і инші річи з Снятинщини та збірка предметів ткацтва з Бойківщини вже готові або майже виготовлені; що колекція кераміки з російського Поділя, котра, по думці її впорядчика, має заняти цілу салю, прийде вкінці літа с. р.; що для музея збирають також инші колеції, котрі без сумніву, потрібуватимуть для себе богато місця, — то стає очевидним, що до розширеня льокалю треба приступити негайно.

Текст відозви в справі збираня для музея великодних писанок, опублікованої в ґазетах перед великодними святами.

Від музея Наукового Товариства ім. Шевченка. Наближають ся Великодні свята, з котрими звязаний цікавий і розповсюднений на цілій Україні-Руси звичай писати писанки. Сей звичай, що має початок свій в далекій минувшині, на жаль, дотепер розслїджений ще дуже мало, хоч міг би розкрити перед нами не одну цїкаву сторінку з духового житя наших предків — їх вірувань, понять, поглядів на оточуючі їх явища природи, познайомити нас з забутками їх обрядів, що переховали ся до наших часів, характером і способом житя.

Причиною було головно те, що занадто не богато зібрано досї того сирого матеріялу, на підставі котрого можна-б робити загальнійші висновки та намалювати повний і докладний образ сього звичаю.

Особливо-ж мало зроблено у нас для дослїдженя і використуваня незвичайно богатого і красного орнаменту писанок, що має велике значінє і інтерес так з погляду археольоґічного і історично-культурного, як рівнож етноґрафічного та артистичного.

Очевидно, що належне досліджене орнаменту писанок можливим стане лише тоді, коли буде зібрана значна їх скількість з приступних до студіованя колекціях публичних публичних інституцій і то з усіх місцевостей нашої землі.

Наукове Товариство ім. Шевченка вже двічі звертало ся до суспільства з горячим зазивом допомогти йому в справі збираня писанок та матеріялу до вияснення звязаних з ними звичаїв. І треба сконстатувати, що суспільство відкликало ся на сї зазиви, хоч, може, і не в такій мірі, як можна б було сподївати ся з огляду на інтерес і значінє справи. Останнїй раз звернуло ся Наукове Товариство з зазивом в справі писанок в 1911 роцї і наслїдком уміщеної в часописах відозви було те, що до музея Товариства вплинула досить значна скількість нових і цїкавих оказів. На жаль одначе не всї ті, що прислали писанки, уважали за потрібн подати докладно місцевість, звідки походять писанки, назву орнаменту і инші дуже важні відомости, без котрих самі предмети дуже богато тратять на своїй науковій вартости.

Тому управа музея Наукового Товариства ім. Шевченка, поновляючи з нагоди надходячих Великодних свят свою горячу просьбу до всїх тих, кому лежать на серцї інтереси культури нашого народу та її розвитку, присилати до музея писянки, уважає необхідним подати всїм шановним збирачам їх отсї вказівки що-до збираня і пересилки:

1) На окремім куснику паперу, розміру около $^1/_4$ звичайного концептового аркуша, записати докладно: а) село (місточко) і повіт (або місто), де написано писанку; б) коли можливо, назвиско, імя, вік, стан і ступень просвітний особи, що писала писанку; в) час (рік або й докладнїйше), коли написана писанка; г) назву орнаменту (взору, десенї) сеї писанки і складових частин його, (уміщених на писанцї ґеометричних фіґур, подобизн ріжних предметів, ріжних поділок, пасків, крисок і знаків і т. п.); д) якими фарбами закрашено сю писанку, чи купованими чи свого домашнього виробу? Як звуть ся і з чого вироблені ужиті до того фарби? Як звуть ся в зазначеній місцевости кольори сеї писанки? е) чи орнамент присланої писанки є загально розповсюдвений в згаданій місцевости, чи, може, він нового походженя (в такім випадку коли і звідки його позичено), чи

нарешті такий, котрого вже не уживають (або не всї уживають) в тій місцевости? ж) назвиско, імя і стан особи, що присилає (або дарує) писанку до музея.

2) В згаданий кусник паперу з інформаціями завинути дотичну писанку; писанки запакувати в міцну деревляну скриночку (або якесь деревляне начинє, що може бути інтересне для музея), вистелену чимсь мягким (леном, клочем, дрібними шмáтками) або пересипати їх ґрисом, дрібною тирсою (трачинєм) і т. п. і переслати почтою (ще лїпше передати кимсь при нагодї, розумієть ся, коли ся нагода трапить ся невдовзї) на адресу: „Музей Наукового Товариства імени Шевченка, ул. Чарнецького. ч. 24, у Львові (Lemberg, Österreich-Австрія).

3) Окремим листом повідомити управу музея про посилку і подати, чи надіслані писанки — дар посилаючого, чи, може, посилаючий жадає звороту коштів за пересилку, опакованє або за самі писанки та в якім розмірі?

Управа музея просить приняти до відомости, що всї видатки на пересилку, доставу, опакованє і т. п. готова звернути всїм, хто того зажадає, і тому просить тих, кого зупиняє від присилки до музея писанок лише неможливість понести необхідні для того видатки, мати певність, що сї видатки зараз же по повідомленю і отриманю посилки будуть їм звернені.

Управа музея виробила також квестіонар в справі збираня відомостей про писанки і про звичай їх писаня та уживаня і звертаєть ся до всїх, хто міг би тим заняти ся, з просьбою подати докладні відповіди на поставлені в нїм питаня, не зупиняючи ся й перед доданєм від себе того, чого в квестіонарі не узгляднено.[1])

Назвиска всїх тих осіб, котрі пришлють писанки і відповіди на квестіонар, будуть опублїковані в справозданях музея і в часописях, а наукова розвідка про писанки, коли би її удало ся зложити на підставі достарченого матеріялу, буде по надрукованю розіслана всїм ласкавим інформаторам і співробітникам.[2])

Управа музея Наукового Товариства ім. Шевченка.

---

[1]) Квестіонар висилає управа музея всїм бажаючим.

[2]) Для музея дуже інтересні і важні будуть також инші предмети, звязані з Великодними святами і Великодним святочним ритуалом, як напр.

Наведену висше відозву надрукували отсї часописи (о скілько удало ся досї сконтролювати; деяких часописей ми не мали спроможности переглянути):

1) „Вперед“ (замітка в ч. 4), 2) „Громадський Голос“ (замітка в ч. 17), 3) „Дїло“ (в цїлости,), 4) „Ілюстрована Україна“ (в цїлости, ч. 8), 5) „Калуський Листок“ (в цїлости, ч. 13—14), 6) „Народна Часопись“ (в цїлости, ч. 83), 7) „Народний Голос“ (замітка в ч. 15), 8) „Нове Слово“ (в цїлости, ч. 194), 9) „Рада“ (в цїлости, ч. 87), 10) „Руслан“ (в цїлости, ч. 68), 11) „Украïна“ (замітка в ч. 20), 12) „Украинская Жизнь“ (в цїлости, в російськім перекладї, ч. 4), 13) „Каневская Недѣля“ (в цїлости, ч. 13), 14) „Свобода“, львівська.

Всім Хв. Редакціям часописей, котрі надрукували відозву або замітки в справі збираня для музея писанок управа музея складає свою щиру подяку.

За управу музея:
Ол. Назаріїв.

взірцї ріжних святочних печив з тїста, що дали би ся законсервувати напр. в засушенім видї або з котрих можна би поробити моделї; ріжного роду забавки, котрі дарують дїтям з нагоди сього свята; фотографічні знимки з народних гор, забав, з місцевого населеня підчас ріжних великодних обрядів і церемоний і т. п.

Нові виданя Товариства.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсїм українській історії, фільольоґії й етноґрафії, виходить у Львові що два місяції під редакцією М. Грушевського. Рік XXII. Р. 1913, кн. I. Т. CXIII. Львів, 1913. Ст. 248, 8⁰. Ціна 3 кор. Зміст: 1. Зміст тому, ст. 3—4. — 2. Духовна й церковна поезія на Сході й Заході. Вступ до студій над „Богогласником“, написав Іван Франко, ст. 5—22. — 3. Початки полїтичної карієри Остафія Дашковича. З паперів Богдана Бучинського, ст. 23—43. — 4. Чуднівська кампанїя 1660 р., студії Василя Герасимчука (далї), ст. 44—68. — 5. З історії роздавання свобідних військових земель в XVII віці, подав Вадим Модзалевський, ст. 69—76. — 6. Проби орґанїзованя руських національних ґвардій у Галичині 1848—1849, написав Іван Кревецький, ст. 77—146. — 7. Miscellanea: а) З дяківської лїтератури, под. І. Верхратський; б) До характеристики Петра Лодія, под. М. Возняк; в) Іван Ем. Левицький (посмертна згадка), под. Ів. Кревецький, 8. Наукова хронїка: Останні випуски праці проф. Жуковича про релїґійні відносини XVII в.. под. М. Грушевський, ст. 160—167. — 9. Бібліоґрафія (преісторія, археольоґія історія штуки, історія полїтична і культурна, право лїтература,) ст. 168—206. — 10. Показчик до тт. CVIII—CXII Записок Наук. Тов. ім. Шевченка (річник XXI), ст. 207—229. — 11. Зміст т. I—CXII Записок по нїмецьки), ст. 230—248.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсім українській історії, фільольоґії й етноґрафії, виходить у Львові що два місяці під редакцією М. Грушевського. Рік XXII. Р. 1913, кн. II. Т. CXVI. Львів, 1912. Ст. 237+3, 8⁰. Ціна 3 кор. Зміст: 1. Зміст тому ст. 3—4. — 2) Церкви на Бойківщині, написав Вадим Щербаківський (з 12 рисунками), ст. 5—24. — 3. Студії над орґанїзацією львівської Ставропіґії від кінця XVI до полов. XVII ст., написав Федір Срібний. IV. Матеріяльні відносини братчиків (докінчене слїдує, ст. 25—56. — 4. Чуднівська кампанія 1660 р. студії Василя Герасимчука (докінчене слїдує), ст. 57—80. — 5) Азбучний спір в 1859 р, написав Іван Франко (далї буде), ст. 81—116. — 6. Бойківський говір села Бітля, написав Іляріон Свєнціцкий, ст. 117—153. — 7. Miscellanea: а) Полковницькі оборонні унїверсали, под. В. Модзалевський; б) Шевченків лист в справі „Живописної України", под. П. Зайцев; в) Іван Филевич, некрольоґічна згадка, под. М. Грушевський, ст. 154—161. — 8. Наукова хронїка: Чернигівський археольоґічний зїзд і його „Труди", под. В. Гребеняк, ст. 162—193. — 9. Бібліоґрафія (рецензії і реферати): преісторія, археольоґія й історія штуки, історія полїтична і культурна, лїтература, мова (реєстр обговорених видань на ст. 232), ст. 194—233. — 10. Від Виділу Наук. Тов. ім. Шевченка (в справі ювилейних видань, присвячених Шевченкови і його добі), ст. 234. — 11. Оголошеня, ст. 235—240.

Збірник фільольоґічної секції Наукового Товариства ім. Шевченка. **Т. XV.** Говір Батюків. Написав Іван Верхратський. У Львові, 1912. Ст. 308, 8⁰. Ціна 4 кор. Зміст: Прослів, ст. 1—8. — А) Граматика. I. До звучні, ст. 9—30. — II. До пнетвору, ст. 30—42. III. До пнетвору, 42—71. — IV. До словоладу, ст. 71—86. — Б) Взорці бесіди Батюків. 1. Повіданки, 87—109. — 2. Загадки і приповідки, ст. 110—116. — 3. Пісни, ст. 117—250. — Словарець 251—305. — Імена хрестні мужеські і женські, ст. 306.

Збірник математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства ім. Шевченка. **Т. XVI.** Під редакцією дра В. Левицького, дра. І. Раковського і дра С. Рудницького. У Львові, 1913. Ст. 308, 8⁰. Ціна 3 кор. Др. Ст. Рудницький, Знадоби до морфольоґії подільського сточища Дні-

стра. Зміст: Вступ, ст. 1. — Розточе, ст. 3. Гильольоґічні відносини Розточа, ст. 12. — Верешицько-щирецьке Пониззє, ст. 34. — Гильольоґічні відносини Понизя, ст. 42. — Головний европейський вододіл на Розточи і Понизю, ст. 48. — Миколаївсько-бобрецька горбовина (Підопільська область), ст. 53. Опільська горбовина, 64. — Гильольоґічні відносини Опіля та підопільської области, ст. 86. — Подністре, ст. 108. — Гильольоґічні відносини Подністря, ст. 118. — Поділе, ст. 122. — Долини Поділя, 159. — Головний европейський вододіл на Опілю і Поділю, ст. 194. — Долина Днїстра на Поднїстрю, Опілю і Поділю, ст. 203. — Гильольоґічні відносини Поділя, ст. 219. — Тектонїка і палеоморфольоґія подільської височини, ст. 232. — Старі рінища наддністрянські і инші ділювіяльні відложення Поділя, ст. 244. — Морфольоґічно ґенетичні проблеми Поділя, ст. 264. — Auszug. Beiträge zur Morphologie des podolischen Dniestergebietes, ст. 309.

Українсько-руський Архив. Видає історично-фільософічна секція Наукового товариства ім. Шевченка. **Т. VIII.** Азбучна війна в Галичині 1859 р. Нові матеріяли. Подав і вступом попередив др. Ів. Франко. У Львові, 1912. Ст. XXXII+180, 8⁰. Ціна 3 кор. Зміст: Вступ, ст. I—XXXI. — I. Листи епіскопа С. Литвиновича до Гр. Шашкевича, ст. 1—35. — II. Лист Я. Головацького до Гр. Шашкевича з дня 24 червня, ст. 36—38. — III. Листи М. Малиновського до Гр. Ш., ст. 39—72. — IV. Лист Куземського до Гр. Ш, ст. 73—74. — V. Власноручний лист міністра просвіти ґр. Туна до намісника Галичини ґр. А. Ґолуховского, ст. 75—76. VI. Звіт намісника Галичини ґр. А. Ґолуховского до міністра внутр. справ Баха, ст. 87—82. — Додатки. I. Лист пастирський С. Литвиновича про галицько-руську мову з д. 25 падолиста 1858 р., ст. 83—105. — II. Розвідка проф. Е. Черкавського про руську азбуку, ст. 106—129. — III. Пропамятне письмо неназваного Русина з р. 1850, ст. 130—139. — IV. Звіт Е. Черкавського про стан Русинів перед 1859 р., ст. 140—180.

Етноґрафічний Збірник. Видає Етноґрафічна Комісія Наукового Товариства ім. Шевченка. **Том XXXIV.** Знадоби до української демонольоґії, том II, вип. 2. Зібрав Вол. Гнатюк. У Львові, 1912. Ст. XXIV+280, 8⁰. Ціна 3 корони. Зміст: 1) Переднє слово. Ст. III—IV. — 2) Останки перед-

христіянського релїґійного світогляду наших предків, II. Ст. V—XXIV. — 3) Мерцї. Ст. 1—44. — 4) Покутники. Ст. 45—52. 5) Потопельники й висїльники. Ст. 53—63. — 6) Опирі. Ст. 64—84. — 7) Вовкулаки. Ст. 85—92. — 8) Відьми й чарівницї. Ст. 93—153. — 9) Знахарі і чарівники. Ст. 154—218. — 10) Хмарники. Ст. 219—224. — 11) Інклюзники. Ст. 225—231. — 12) Закопані скарби. Ст. 232—254. — 13) Додаток. Ст. 254—256. — 14) Паралелї. Ст. 257—260. — 15) Бібліоґрафія. Ст. 261—270. — 16) Друкарська похибка. Ст. 220. — 17) Зміст. Ст. 271—280.

Матеріяли до української етнольоґії. Видає Етноґрафічна Комісія Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. **Т. XV.** У Львові, 1912. Ст. VI+202, 8⁰. Цїна 3 кор. Зміст: Від редакції, ст., V. — Антін Онищук: Народний календар у Зеленици, Надвірнян. пов., (на Гуцульщинї), ст. 1—61. — Василь Доманицький: Народнїй календар у Ровенськім пов., Волинської ґубернїї, ст. 62—89. — Антін Онищук: З народнього житя Гуцулів: I. Родини і хрестини, та дитина до шестого року житя, ст. 90—113. — II. Житє на віру, ст. 114. — III. Рекруччина в народних оповіданях, 114—118. — IV. Як Гуцули правують ся, ст. 118—131. — V. Прошаки, ст. 131—133. — VI. Баї й ворожіня Андрія Шумиляка, ст. 133—144. — VII. Народні назви, ст. 144—155. — VIII. Анатомія людий і звірів, ст. 155—158. — Антін Онищук: Останки первісної культури у Гуцулів, ст. 159—177. — Володимир Гнатюк: Купанє й паленє відьм у Галичинї, ст. 178—201.

Хроніка Наукового Товариства імени Шевченка у Львові. Р. 1912. Вип. IV. Ч. 52 Справозданє за місяцї: вересень—грудень. Львів, 1912. Ст. 28, 8⁰. Цїна 30 сот. Зміст: Засїданя Видїлу. — Засїданя секцій (Др. Ів. Крипякевич — З дїяльности Поссевіна. М. Возняк — З заранн української преси в Галичинї. Др. С. Томашівський — Між Пилявцями і Замостем. Др. Я. Гординський — Михайло Куземський кандидатом на митрополичий престол. Ів. Кревецький — Проби орґанїзованя руських національних ґвардій в Галичинї в 1848—1849 р. В. Модзалевський — Архівні дрібницї з Гетьманщини. Др. Я. Гординський — Гр. кат. духовна семінарія у Відни в 1852—1855 р. Юл. Романчук — Критичні замітки до Шевченкового Кобзаря. Др. Ів. Франко — Студії над найдавнїйшим київ-

ським лїтописом. Ів. Верхратський — Говор Батюків). — Засїданя комісій. — Некрольоґ Миколи Лисенка. — Справоздане з етноґрафічної екскурзії. — Конкурс на запомоги з фонду А. Бончевського. — Товариства й інституції, що приступили до обміну виданями. — Справоздане з бібліотеки. — Справоздане з музея. — Нові виданя Товариства.